

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет Біолого-технологічний
Кафедра «Технології виробництва і переробки продукції тваринництва
та кінології»

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

ОК 20 – Біобезпека у тваринництві
(обов'язковий / вибірковий)

Реалізується в межах освітньої програми

Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

за спеціальністю **204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва**

на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Розробники: **Анастасія БЕЛЬЧЕНКО**, асистент кафедри технології виробництва і переробки продукції тваринництва та кінології

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри Технології виробництва і переробки продукції тваринництва та кінології	протокол від <u>02.06.2026</u> .№ <u>18</u>
	В. о. завідувача кафедри <u></u> Людмила БУЛА

Погоджено:

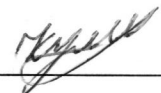
Гарант освітньої програми

 Тетяна ЧЕРНЯВСЬКА

Декан факультету,
де реалізується освітня програма

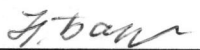
 Вікторія ВЕЧОРКА

Рецензія на робочу програму (додається) надана:

 Кужкова Т.П.
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

 Була Р.В.
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

 Надія БАРАНІК

Зареєстровано в електронній базі: дата: 22.07. 2026р

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Біобезпека у тваринництві							
2.	Статус ОК	Обов'язковий							
3.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК	Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва/ 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва							
4.	Підрозділ, який реалізує ОК	Біолого-технологічний факультет, кафедра технології виробництва і переробки продукції тваринництва та кінології							
5.	Рівень НРК	6 рівень							
6.	Семестр та тривалість вивчення	Денна 8 семестр, 15 тижнів; Заочна 7 семестр 15 тижнів							
7.	Кількість кредитів ЄКТС	5							
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття)						Самостійна робота	
		Лекційні		Практичні		Лабораторні			
		денна	заоч.	денна	заоч.	денна	заоч.	денна	заоч.
		30	10	30	12			90	128
9.	Мова навчання	Українська							
10.	Обмеження	-							
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Бельченко Анастасія Сергіївна							
11.1	Контактна інформація	Асистент кафедри технології виробництва і переробки продукції тваринництва та кінології кабінет 321 головного корпусу ел. адреса: anastasiia.belchenko@snau.edu.ua консультації: щовівторка 11:00-12:00.							
12.	Мета освітнього компонента	Набуття здобувачами освіти теоретичних знань з питань сучасних проблем біобезпеки, біоетики та глобальних ризиків сучасних технологій, а також набуття навичок практичної орієнтації, необхідних для професійної діяльності, формування цілісного уявлення про сучасний стан біоетики та біобезпеки в Україні та світі							
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент базується на вивчених: ОК 11 Розведення с.-г. тварин з основами відтворення, ОК 12 Годівля с.-г. тварин, ОК 13 Гігієна с.-г. тварин, ОК 17 Технологія виробництва продукції птахівництва, ОК 22 Технологія виробництва продукції вівчарства та козівництва.							
14.	Політика академічної доброчесності	Політика академічної доброчесності у СНАУ регулюється Кодексом академічної доброчесності http://docs.snau.edu.ua/documents/education/quality/kodeks_akadem_dobrochesnosti.pdf У відповідності до нього вимоги до студента щодо дотримання академічної доброчесності під час вивчення освітнього компонента наступні: відповідально ставитись до своїх обов'язків, вчасно та добросовісно виконувати завдання, передбачені навчальною програмою; бути присутнім на усіх заняттях; виконувати самостійну роботу; чесно та відповідально готуватись до поточного, модульного та підсумкового контролю; подавати на оцінювання лише самостійно виконану роботу. Є неприйнятним для студента:							

		виявляти нешанобливе та некоректне ставлення до викладача; запізнюватись на заняття та пропускати їх без поважних причин; під час навчального процесу використовувати підказки, роботи інших осіб, телефони; надавати та одержувати допомогу від третіх осіб при проходженні поточного, модульного та підсумкового контролю; отримувати або пропонувати хабар за отримання будь-яких переваг у навчальній діяльності. За порушення правил академічної доброчесності студенти можуть бути притягнуті до наступних форм відповідальності: – повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо); – повторне проходження навчального курсу; – попередження; – винесення догани; – відрахування з університету (ч.5 ст. 48 Закону України «Про освіту»); – арешт або обмеження волі, або позбавлення волі.
15.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=955
16.	Ключові слова	Біологічна безпека, Ветеринарно-санітарний режим, Зонування підприємств, Профілактична дезінфекція

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)				Як оцінюється РНД
	ПРН6	ПРН11	ПРН19	ПРН20	
ДРН 1 Аналізувати та орієнтуватися в нормативно-правовій базі, національних стандартах і міжнародних вимогах функціонування системи біологічної безпеки та біозахисту в Україні для забезпечення ефективної регуляторної діяльності в тваринництві.				X	Індивідуальне завдання, підсумковий екзамен
ДРН 2 Оцінювати біологічні ризики та вплив новітніх біотехнологій на еволюційні процеси, біорізноманіття й стан навколишнього середовища, обґрунтовуючи вибір методів біозахисту для мінімізації екологічних загроз..	X				Індивідуальна розрахункова робота, підсумковий екзамен
ДРН 3 Організовувати та контролювати дотримання технологічних параметрів мікроклімату й умов утримання тварин (у молочному скотарстві, свинарстві та птахівництві) як основної передумови створення біологічного бар'єра та профілактики захворювань.		X			Індивідуальне завдання, підсумковий екзамен
ДРН 4 Розробляти та впроваджувати заходи біоетичного й правового регулювання, а також регламенти біобезпеки при використанні генетично модифікованих організмів (ГМО) та сировини на підприємствах галузі.			X		Індивідуальне завдання підсумковий екзамен

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу								Рекомендована література
	Аудиторна робота						Самостійна робота		
	Лк		Пз		Лаб.з				
	ден.	заоч.	ден.	заоч.	ден.	заоч.	денна	заоч.	
Тема 1. Тема 1. Система біологічної безпеки в Україні: предмет, поняття, принципи, напрямки, формування та функціонування. Біозахист та біобезпека	8	2	6	4	-	-	20	32	1, 3, 4, 8 Електронний ресурс
Тема 2. Роль спадковості та мінливості в еволюції живої природи. Сучасна біотехнологія та питання біобезпеки . Оцінювання біологічного ризику та вибір методів захисту	8	4	8	4	-	-	30	32	1, 3, 4, 5, 6, , Електронний ресурс
Тема 3. Біологічна безпека в галузі молочного скотарства, птахівництва, свинарства.	8	2	8	2	-	-	20	32	1, 2, 6,7,8 електронні ресурси
Тема4. Використання генетично модифікованих організмів та їх біобезпека .Правове регулювання проблем біобезпеки та біоетики.	6	2	8	2	-	-	20	32	10,12,14,16 Електронний ресурс
Всього: 150	30	10	30	12	-	-	90	128	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН 1	Лекція, практична робота, заняття в СНАУ.	14/6	Опрацювання конспекту, літературних джерел, виконання індивідуального завдання	20/32
ДРН 2	Лекція, інструктаж, практична робота, робота з каталогами, заняття в лабораторії СНАУ.	16/8	Опрацювання конспекту, літературних джерел, виконання індивідуальної розрахункової роботи.	30/32
ДРН 3	Лекція, презентація, практична робота.	16/4	Опрацювання конспекту, літературних джерел, виконання індивідуального завдання	20/32

ДРН 4	Лекція, презентація, практична робота.	14/4	Опрацювання конспекту, літературних джерел, виконання індивідуального завдання	20/32
		60/22		90/128

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Індивідуальне завдання, робота з Теми 1.	17 балів / 17%	8 семестр, 5 тиждень
2.	Індивідуальна розрахункова робота з Теми 2.	17 балів / 17%	8 семестр, 8 тиждень
3.	Індивідуальне завдання з Теми 3	18 балів / 18%	8 семестр, 10 тиждень
4.	Індивідуальне завдання з Теми 4	18 балів / 18%	8 семестр, 13 тиждень
5.	Екзамен – тест множинного вибору.	30 балів / 30%	8 семестр, екзаменаційна сесія
6	Всього	100балів/100%	

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Індивідуальне завдання, робота з Теми 1	<10 балів	10-13 балів	13-15 балів	15-17 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, , відсутній аналіз отриманих даних	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано критичне мислення, вдумливість, запропоновано власне бачення у вирішенні завдання
Індивідуальна розрахункова робота з Теми 2	<10 балів	10-13 балів	13-15 балів	16-17 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але відсутній аналіз отриманих даних	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано глибоке розуміння
Індивідуальне	<11 балів	11-13 балів	14 -16 балів	16-18 балів

завдання з Теми 3	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але відсутній аналіз отриманих даних	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано критичне мислення, вдумливість, запропоновано власне бачення у вирішенні завдання
Індивідуальне завдання з Теми 4	<11 балів	11-13 балів	13-16 балів	16-18 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але відсутній аналіз отриманих даних	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано критичне мислення, вдумливість, запропоновано власне бачення у вирішенні завдання
Екзамен	<17 балів	18-22 балів	22-27 балів	27-30 балів
Всього	0-59 балів	60-74 балів	75-89 балів	90-100 балів

5.2. Формативне оцінювання

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1.	Усне опитування після вивчення тем	На наступному практичному занятті після викладення матеріалу за темою
2.	Усний зворотній зв'язок від викладача під час роботи над розрахунковим завданням протягом занять	Протягом семестру
3.	Усний зворотній зв'язок від викладача після виконання розрахункового завдання	На наступному занятті після здачі студентом виконаного завдання
4.	Усний зворотній зв'язок від викладача та студентів після презентації завдання	Безпосередньо після завершення презентації

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1. Підручники, посібники

1. Загальна епізоотологія та біобезпека в тваринництві : підручник / за ред. М. І. Цвіліховського, А. А. Зажарського. – Київ : Центр навчальної літератури, 2022. – 412 с.

2. Біобезпека та біозахист у тваринництві й ветеринарній медицині : навчальний посібник / В. О. Величко, О. М. Вердерецька, Т. М. Приходько. – Львів : Новий Світ-2000, 2023. – 284 с.
3. Гігієна тварин та основи біобезпеки фермерських господарств : навч. посібник / О. М. Якубчак, В. І. Кос'янчук та ін. – Житомир : Полісся, 2021. – 356 с.
4. Управління ризиками та біобезпека на сучасних тваринницьких комплексах : монографія / І. В. Некрасова, С. О. Гуменний. – Харків : Бровін, 2024. – 218 с.
5. Недосєков В.В., Блах Т., Ситюк М.П., Мартинюк О.Г., Мельник В.В., Юстинюк В.Є. Основи біобезпеки та благополуччя тварин /– Ніжин, 2021. – 252 с.
https://www.apdukraine.de/images/2021/Biosicherheit_und_Tierwohl/09КнигаБлагополуччяБіобезпека2021Друк.pdf

6.1.2. Методичне забезпечення

6. Методичні вказівки до лабораторно-практичних занять денної і заочної форм навчання освітнього ступеня «бакалавр» з дисципліни Біобезпека у тваринництві / укл.: Л.М. Ладика. - Суми, 2025. –28 с

6.1.3. Електронні ресурси

7. <http://minagro.gov.ua/>
8. <http://agroua.net/>
9. <http://agrobiz.net/>
10. <http://www.af.gov.ua/>
11. <http://agrotender.com.ua/>
12. <http://books.br.com.ua/>
13. www.agroru.net
14. www.german-meatcute.de
15. Офіційний сайт Всесвітньої організації охорони здоров'я тварин (WOAH) – URL: <https://www.woah.org>
16. Продовольча та сільськогосподарська організація ООН (FAO). Розділ: Animal Production and Health – URL: <https://www.fao.org/animal-production-and-health/en/>
17. Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (Держпродспоживслужба) – URL: <https://dpss.gov.ua>
18. Електронна бібліотека Сумського національного аграрного університету (доступ до методичних вказівок та репозитарію) – URL: <https://library.snau.edu.ua>

6.2. Додаткові джерела

19. **Ветеринарно-санітарні правила для босень, м'ясопереробних підприємств та тваринницьких ферм** / Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України (актуальна редакція 2023–2025 рр.).
20. **Рекомендації з біобезпеки на свинарських та птахівничих підприємствах в умовах воєнних ризиків** : практичний посібник / Асоціація свинарів України, Держпродспоживслужба. – Київ, 2022. – 94 с.
21. **Terrestrial Animal Health Code** (Кодекс здоров'я наземних тварин). – World Organisation for Animal Health (WOAH), 2024. / Міжнародні стандарти ВООЗТ з біобезпеки ферм.
22. **Сучасні стратегії забезпечення біобезпеки на тваринницьких комплексах в умовах підвищених епізоотичних ризиків** / В. Л. Коваленко, М. Є. Романько та ін. // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія: Ветеринарна медицина. – 2024. – Вип. 1 (56). – С. 34–42.

23. **Оцінка системи біобезпеки молочно-товарних ферм та її вплив на соматичні клітини і якість молока** / О. М. Якубчак, Т. М. Приходько // Тваринництво та технології виробництва. – 2023. – № 14(2). – С. 55–63.
24. **Моніторинг епізоотичної ситуації та аудит біобезпеки господарств в умовах воєнних станів і техногенних викликів** / І. В. Некрасова, / Науково-технічний бюлетень ІБТ та ДНДКІ ветеринарних препаратів. – 2025. – Т. 26, № 2. – С. 104–112.
25. **A One Health Approach to Reducing Livestock Disease Prevalence: Advances, Challenges, and Prospects in Biosecurity** (Підхід "Єдине здоров'я" до зниження поширеності хвороб тварин: успіхи, виклики та перспективи біобезпеки) / Altekruze, S. F., & Quadripartite Working Group // Annual Reviews of Animal Biosciences. – 2024. – Vol. 12. – Pp. 145–163.
26. **Preventive Immunology for Livestock and Zoonotic Infectious Diseases in the One Health Era: From Biosecurity to Innovative Interventions** (Профілактична імунологія для тваринництва та зоонозних інфекційних хвороб: від біобезпеки до інноваційних втручань) / Rodriguez-Lecompte, J. C., et al. // MDPI Veterinary Sciences. – 2025. – Vol. 12, Issue 10. – Art. 1014.
27. **Antimicrobial Resistance Mitigation through Strict Biosecurity Protocols in Modern Dairy Herd Management** (Зниження антибіотикорезистентності через суворі протоколи біобезпеки в управлінні сучасним молочним стадом) / Van Schaik, G., & Barkema, H. W. // Journal of Dairy Science. – 2023. – Vol. 106, No. 8. – Pp. 5712–5728.

6.3. Програмне забезпечення

1. Excel.
2. Текстовий редактор Word.
3. Microsoft Office Power Point.

3. Електронна база даних з програмою «Біометрія» для здійснення статистичних розрахунків.

Рецензія на робочу програму (силабус) ОК _____

Розроблено викладачем кафедри «ТВППТ та кінології» _____
(назва) (підпис)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)	+		
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	+		

Член проєктної групи ОП «ТВППТ» _____
(назва) (ПІБ) (підпис)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	+		

Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)	+		
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми	+		
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)	+		
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти	+		
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету	+		
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	+		
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	+		
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)	+		
Література є актуальною	+		
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти	+		

Рецензент (викладач кафедри) _____ (назва) _____ (посада, ПІБ) _____ (підпис)